

- prof. JUDr. PhDr. Tomáš Gábriš, PhD., LL.M., MA
 - Slovenská akadémia vied, Ústav štátu a práva
 - Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta
 - Advokátska kancelária Motúzová & Lacko, Bratislava

Právo a šport
(Justičná akadémia SR, 18.10.2019)

Počet profesionálnych športovcov na Slovensku v kolektívnych športoch a ich platové hladiny (stav k 12/2017)										
Druh športu	Celkový počet prof. športovcov v 1. lige	Celkový počet prof. športovcov v 2. lige	Počet prof. mužov	Počet prof. žien	Celkový počet prof. športovcov v športe	Brutto príjem do 1000 eur	Brutto od 1000 do 2000 eur	Brutto od 2000 do 3000 eur	Brutto od 3000 do 4000 eur	Brutto nad 4000 eur
FUTBAL	336	200	536	0	536	233	179	36	26	62
HOKEJ	270	65	335	0	335	80	160	60	10	25
VOLEJBAL	40	amatéri	25	15	40	30	10	0	0	0
BASKETBAL	120	amatéri	70	50	120	32	50	32	4	2
HÁDZANÁ	77	amatéri	54	23	77	50	25	2	0	0
VODNÉ PÓLO	amatéri	amatéri	-	-	0	-	-	-	-	-
Iné športy	nezistené	nezistené	-	-	0	-	-	-	-	-
SPOLU	843	265	1020	88	1108	425	424	130	40	89 ²

Obsah:

- I. Vzťah právnych a športových noriem a súdna ochrana v športe (všeobecné civilné alebo správne súdnictvo?)
- II. Zodpovednosť za úrazy a škodu v súdnych rozhodnutiach SR
- III. Rozhodcovské konanie v športe – arbitrovateľnosť a žaloby proti rozhodcovským rozhodnutiam

I. Vzťah právnych a športových noriem a súdna ochrana v športe

Právny poriadok SR a šport

Pramene:

- Zákon č. 300/2008 Z.z. nahradený zákonom č. **440/2015 Z.z.** o športe,
- Z. č. **1/2014** Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí

- Iné zákony (o športe - TZ, ...)
- Všeobecná právna úprava (OZ, OBZ)

Zákon o športe

- Zákon č. 440/2015 Z. z. – snaha o „športový kódex“:

- Vnútoraná organizácia – transparentnosť a demokratickosť procesov

- Zmluvné vzťahy

- Rozhodovanie sporov

- Financovanie športu

Verejnoprávne aspekty športu

- Zákon č. 310/2019 Z. z. Zákon o Fonde na podporu športu
- Zákon č. 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí – rizikové podujatia, bezpečnosť (služba, kamery, lístky), polícia
- Trestný zákon – zodpovednosť za úrazy (okolnosť vylučujúca protiprávnosť – výkon práva a povinnosti - §28), doping (§176), korupcia (§336b), výtržníctvo (§364)
- Dane, sociálne zabezpečenie – športovci (od 1.1.2022) a športoví odborníci, Zákon o príspevku športovému reprezentantovi 112/2015 Z.z., Zákon č. 228/2019 Z. z. o príspevku za zásluhy v oblasti športu

Súkromnoprávne aspekty športu

- **Zodpovednosť** za škodu/úrazy – prevenčná povinnosť podľa § 415 OZ, zodpovednosť za škodu podľa § 420 OZ
- Zodpovednosť športovca voči športovcovi
- Zodpovednosť organizátora voči divákovi a naopak
- Zodpovednosť športovca voči organizátorovi
- Zodpovednosť trénera za nepnoletého, ak zanedbal dohľad
- Zodpovednosť klubu za úraz športovca?

Zmluvné vzťahy

- V ZoŠ namiesto nepomenovaných kontraktov nové zmluvné typy:

Zmluva o profesionálnom vykonávaní športu

Zmluva o amatérskom vykonávaní športu

Zmluva o príprave talentovaného športovca

Dohoda o hostovaní

Zmluva o výkone činnosti športového odborníka

Zmluva o sponzorstve v športe

- Neupravené zmluvné vzťahy:

Sprostredkovateľská zmluva (s agentmi)

Vysielacie práva...

Merchandising ...

Pracovnoprávne vzťahy – kolektívne vyjednávanie, zmluvy a štrajk

Normatívny športový systém

- právo aplikovateľné na šport
 - športové normy
 - a) pravidlá hry (*lex ludica*),
 - b) športové pravidlá (*lex sportiva*)
- = predpisy s právnym významom

Športové pravidlá - Interná športová úprava

- Stanovy (zákaz *multiple ownership*)
- Registrácia (registračný poriadok)
- Prestup (prestupový poriadok) – **odstupné** (*transfer fee*), **výchovné** (*training compensation*), **platba solidarity** (*solidarity mechanism*)
- Disciplinárny poriadok (vrátane dopingu)
- Smernica o sprostredkovateľoch (agentoch) ...

Princípy „športového práva“

- Špecifickosť športu – čl. 165 ZFEÚ
- Obmedzená zmluvná sloboda (zmluvy podľa ZoŠ, zamestnanci)
- Posilnená zásada *pacta sunt servanda* (skončenie obmedzené)
- ~~Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege – disciplinárne konania, antidoping~~
- Výnimky zo základných práv – rovnaké zaobchádzanie, sloboda pohybu, zmluvné obmedzenia

Špecifickosť a jej limity

- Predchádzanie súdnej kontrole a súdnej ochrane práv a slobôd!
- interné obmedzenia základných práv (zákaz súdneho riešenia)
- interné riešenie sporov (~~Z. o združovaní občanov~~, ZoŠ)
- rozhodcovské doložky (RS SFZ, CAS – arbitrovateľnosť?)
- faktická moc organizácií (Walrave a Koch; vynutiteľnosť rozhodnutí)

Praktický prípad č. 1

Uznesenie OS BA II, sp. zn. 11C/57/2017 z
28. 09. 2017 – o nariadenie neodklad. opatr.

- Postup odporcov pri organizovaní súťaží sa spravuje ich internými predpismi, ktoré ale nemajú všeobecne záväzný charakter a teda nepredstavujú objektívne právo. Súd tak dospel k záveru, že navrhovateľ v danom prípade nezvolil vhodný procesný prostriedok svojej ochrany, pretože nemá právny nárok na účasť v súťaži 1. SLF vymáhateľný v civilnom súdnom konaní, keďže takéto súkromné subjektívne právo mu nevyplýva zo žiadnej hmotnoprávnej normy objektívneho práva.

- tá skutočnosť, že navrhovateľovi v dôsledku konania odporcov vzniká či hrozí škoda, by mohla zakladať existenciu súkromno-právneho vzťahu zo zodpovednosti za škodu(§ 415 a nasl. Občianskeho zákonníka) medzi sporovými stranami ako základného predpokladu na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň dôvodnosť žaloby o náhradu škody vo veci samej. V podanom návrhu však navrhovateľ vôbec neuviedol, či a čoho sa mieni domáhať vo veci samej, pričom podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia skutkovo nezdôvodnil okolnosťami svedčiacimi o vzniku či hrozbe škody, resp. jej rozsahu, ale výlučne okolnosťami spočívajúcimi v (tvrdenom diskriminačnom) postupe odporcov, ktorý je však regulovaný ich internými predpismi

Praktický prípad č. 2

Uznesenie OS Humenné, sp. zn.11C/26/2018
z 29. 01. 2019 – o zaplataenie 20.000,- eur s prísl.

11. Podľa ust. § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“) súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

Podľa ust. § 10 ods. 1 CSP ak spor alebo vec patrí do právomoci iného orgánu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví a spor alebo vec mu postúpi. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

Komora SFZ pre riešenie sporov!

- 13. Súd v tejto veci zistil, že spor medzi žalobcom a žalovaným nepatrí do prejednávacej a rozhodovacej právomoci súdu, pretože zákonodarca zákonom č. 440/2015 Z. z. o športe umožnil riešiť spory vzniknuté v súvislosti so športovou činnosťou športovej organizácie a osôb s jej príslušnosťou orgánom určených na riešenie sporov. Súd zistil, že SFZ je športovou organizáciou podľa § 8 ods. 1 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a zároveň je uznaný ako národný športový zväz, ktorému priamo zo zákona vyplýva povinnosť vytvárať orgány a zabezpečovať ich činnosť, aby boli oprávnené na riešenie sporov vzniknutých pri jeho športovej činnosti a medzi osobami s jeho príslušnosťou.

ZoŠ

- § 19 ods. 1:

„Národný športový zväz vytvára svoje orgány a zabezpečuje ich činnosť podľa týchto pravidiel:

g) spory, ktoré vznikajú pri športovej činnosti národného športového zväzu a osôb s jeho príslušnosťou, riešia orgány na riešenie sporov,“

- § 3:

„Na účely tohto zákona sa rozumie

a) športovou činnosťou vykonávanie, organizovanie, riadenie, správa, podpora alebo rozvoj športu,“

ZoZO do 30.6.2016 (zrušené rekodifikáciou)

§ 15

Súdna ochrana

(1) Ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

(2) Návrh na preskúmanie nemá odkladný účinok. Súd však môže v odôvodnených prípadoch výkon napadnutého rozhodnutia pozastaviť.

Všeobecné civilné
alebo správne súdnictvo?

Praktický prípad č.
3

Uznesenie KS BA – sp. zn. 1So/1/2016 z 15. 11. 2018 o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Odvolacej komisie SFZ

- žalobca pôvodne podal žalobu na Krajský súd v Prešove, ktorý však vec postúpil Okresnému súdu Bratislava II. uznesením č.k. 3S/96/2013-62 zo dňa 03.03.2014 s odôvodnením, že rozhodnutie Odvolacej komisie SFZ je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach jeho člena, nie je však rozhodnutím v oblasti verejnej správy, nakoľko vzťah združenia a jeho člena, je vzťahom súkromno-právnym a nespadá do oblasti verejnej správy, keďže predmetné rozhodnutie odporcu nie je realizáciou verejnej moci, ale jedná sa o realizáciu interného predpisu združenia. Podľa názoru Krajského súdu v Prešove nie je preto možný postup podľa osobitnej piatej časti OSP upravujúcej správne súdnictvo, a preto okresný súd má konať a rozhodovať podľa všeobecných ustanovení OSP.

- Postúpené na OS BA II – rozhodol v správnom súdnictve!
- Odvolanie na KS BA: Krajský súd konštatuje, že podmienkou na to, aby bola vec prejednaná v rámci správneho súdnictva je tá, aby išlo z hľadiska predmetu konania o také konanie, ktoré spĺňa zákonom vymedzené podmienky, čo však v danom prípade konštatovať nemožno.
- Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

- 28. Slovenský futbalový zväz je občianskym združením, teda právnickou osobou, ktorá vznikla podľa zákona o združovaní občanov (§ 18 ods. 2 písm. a) Občianskeho zákonníka), nejedná sa preto o orgán štátnej správy ani územnej samosprávy. Taktiež nejde o orgán záujmovej samosprávy, ako sa mylne domnieva žalobca, pretože za takéto považuje teória správneho práva subjekty korporatívneho charakteru pôsobiace spravidla na profesijnom základe - profesijné komory (advokátov, lekárov, architektov).
- 29. Rozhodnutia právnickej osoby podliehajú v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p. súdnemu prieskumu v správnom súdnictve len v prípade, že im zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

ALE ČO NOVÁ ÚPRAVA 440/2015 Z. z.?

Preskúvanie
v správnom
súdnictve?

- Športové organizácie (národné zväzy) ako záujmová samospráva?
- Športové organizácie (národné zväzy) ako orgány verejnej správy?
- Postup podľa SSP?

§ 4 SSP

Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

Verejná správa v športe?

- § 2 ods. 1 SSP: „*V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy...*“
- Verejný záujem na športovaní = verejná správa?
- Štát alebo samospráva deleguje svoje úlohy?

Komentár k SSP (J. Čollák):

- Ust. § 8 ods. 6 písm. a) a b) ZoŠ: *Športová organizácia je povinná*
a) zabezpečiť vo svojej pôsobnosti dodržiavanie pravidiel Svetového antidopingového programu, opatrení proti manipulácii priebehu a výsledkov súťaží a iných opatrení proti negatívnym javom v športe vyplývajúcich z medzinárodných predpisov a rozhodnutí a
b) upraviť vo svojich predpisoch negatívne javy podľa písmena a) ako závažné disciplinárne previnenia.
- T.j. všetky disciplinárne konania (§ 54 ZoŠ) preskúmateľné v SPRÁVNOM SÚDNICTVE?

Komentár k SSP (J. Čollák):

- Ust. § 8 ods. 6 písm. a) a b) ZoŠ: *Športová organizácia je povinná*
a) zabezpečiť vo svojej pôsobnosti dodržiavanie pravidiel Svetového antidopingového programu, opatrení proti manipulácii priebehu a výsledkov súťaží a iných opatrení proti negatívnym javom v športe vyplývajúcich z medzinárodných predpisov a rozhodnutí a
b) upraviť vo svojich predpisoch negatívne javy podľa písmena a) ako závažné disciplinárne previnenia. = úlohy štátu podľa MPV a EP
- T.j. NIE všetky disciplinárne konania (§ 54 ZoŠ) preskúmateľné v SPRÁVNOM SÚDNICTVE?

§ 17 ods. 2 písm. b) ZoŠ

- Národný športový zväz je povinný

...

b) zapracovať do predpisov národného športového zväzu pravidlá Svetového antidopingového programu, opatrenia proti manipulácii priebehu a výsledkov súťaží a iné pravidlá a opatrenia proti negatívnym javom v športe vyplývajúce z medzinárodných predpisov a rozhodnutí,

T.j. NIE všetky disciplinárne konania (§ 54 ZoŠ) preskúmateľné v SPRÁVNOM SÚDNICTVE?

Praktický prípad č.
4

Uznesenie KS Nitra, sp. zn. 11S/137/2017 z
30. 08. 2018 o preskúmanie zákonnosti a zrušenie
rozhodnutia žalovaného č. OdK 10/2016/2017

- 14. Správne súdy majú v zmysle Správneho súdneho poriadku právomoc rozhodovať vo veciach občianskych združení len v súvislosti s odmietnutím registrácie (§ 391 ods. 1 SSP) a s rozpustením občianskeho združenia (§ 391 ods. 2 SSP). V predmetnej veci je predmetom konania preskúmanie rozhodnutia súkromnoprávneho subjektu a nie preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. V danej veci nejde o správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, a teda o vec patriacu do správneho súdnictva (občianske združenie, teda žalovaného nemožno považovať za orgán verejnej správy podľa § 4 SSP).

- Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe v ust. § 2 definuje verejný záujem v športe ako podporu a rozvoj športu mládeže, zabezpečenie prípravy a účasti športovej reprezentácie Slovenskej republiky (ďalej len "športová reprezentácia") na významnej súťaži, ochrana integrity športu a podpora zdravého spôsobu života obyvateľstva. V ust. § 55 až § 64 cit. zákona vymedzuje pôsobnosť orgánov verejnej moci a orgánov verejnej správy v oblasti športu (vláda, ministerstvo, samosprávny kraj, obec).
- V predmetnej veci je predmetom konania preskúmanie rozhodnutia súkromnoprávneho subjektu a nie preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy

Verejná správa v športe?

- § 2 ods. 1 SSP: „*V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy...*“
- Verejný záujem na športovaní = verejná správa?
- Štát alebo samospráva deleguje svoje úlohy (zverenie úloh v oblasti verejnej správy)?

Opačný náhľad – otázka pre
kompetenčný senát

Praktický prípad č. 5

Rozsudok KS BA, sp. zn. 1S/131/2017 z
20. 12. 2018 o preskúmanie zákonnosti
rozhodnutia žalovaného OdK č. 4/2017

- 55. S poukazom na uvedené správny súd konštatuje, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím posudzoval aj narušenie integrity športu, ktoré spadá do okruhu verejného záujmu vymedzeného zákonom o športe. Žalovaný nie je orgán štátnej správy a ani územnej samosprávy, ale je právnickou osobou, na ktorú bola v zmysle ust. § 2 zákona o športe prenesená právomoc rozhodovať vo verejnom záujme v športe za účelom ochrany integrity športu a teda rozhodovať o sporoch vzniknutých v súvislosti so športovou činnosťou športovej organizácie, t.j. aj žalobcu.
- VEREJNÝ ZÁUJEM = VEREJNÁ SPRÁVA?

Integrita športu?

- § 3 písm. j) ZoŠ:

„j) integritou športu princípy zaručujúce prirodzenú neistotu a nepredvídateľnosť priebehu a výsledku súťaže a rovnaké pravidlá a podmienky pre účastníkov súťaže pred začiatkom súťaže a počas celého priebehu súťaže,“

- Ust. § 8 ods. 6 písm. a) a b) ZoŠ: Športová organizácia je povinná

a) zabezpečiť vo svojej pôsobnosti dodržiavanie pravidiel Svetového antidopingového programu, opatrení proti manipulácii priebehu a výsledkov súťaží a iných opatrení proti negatívnym javom v športe vyplývajúcich z medzinárodných predpisov a rozhodnutí a

b) upraviť vo svojich predpisoch negatívne javy podľa písmena a) ako závažné disciplinárne previnenia.

LEN

- Verejný záujem? (integrita)

ALEBO AJ

- Medzinárodnoprávne alebo vnútroštátne záväzky a úlohy štátu?
- Povinnosť riešiť spory v športe je delegovaná úloha štátu?
- (1)Zverenie úloh v (2)oblasti verejnej správy? (§ 4 písm. d) a e) SSP!)
- DOPING, ŠPORTOVÁ KORUPCIA (MANIPULOVANIE SÚŤAŽÍ)

II. Zodpovednosť za úrazy a škodu

Súkromnoprávna zodpovednosť

- Organizácie a jej funkcionárov
- Športovca voči športovcovi
- Športovca voči nezúčastneným, pomocníkom a divákovi
- Športovca voči športovej organizácii, usporiadateľovi a sponzorom
- Usporiadateľa voči športovcom
- Usporiadateľa voči nezúčastneným, pomocníkom, sponzorom a divákovi
- Zodpovednosť za športoviská
- Zodpovednosť za športové náradie
- Pri tréningovej činnosti (zodpovednosť trénera)
- Tretieho voči športovcom
- Rozhodcu voči športovej organizácii
- Klubu v procese udeľovania licencií

Trestnoprávna zodpovednosť

- Ublíženie na zdraví
- Podvod
- Korupcia
- Trestné činy trénera
- Trestné činy športových funkcionárov
- Trestné činy rozhodcu
- Trestné činy divákov
- Doping

Možné dôvody
nevyvodzovania
zodpovednosti:

- teória športovej imunity
- súhlas poškodeného (*volenti non fit iniuria*)
- konanie na vlastné riziko,
- dovolené riziko,
- teória nešťastnej náhody,
- nedostatok zavinenia,
- teória legality
- teória obyčaje
- výkon práv a povinností,
- teória účelu (spoločenskej adekvátnosti)

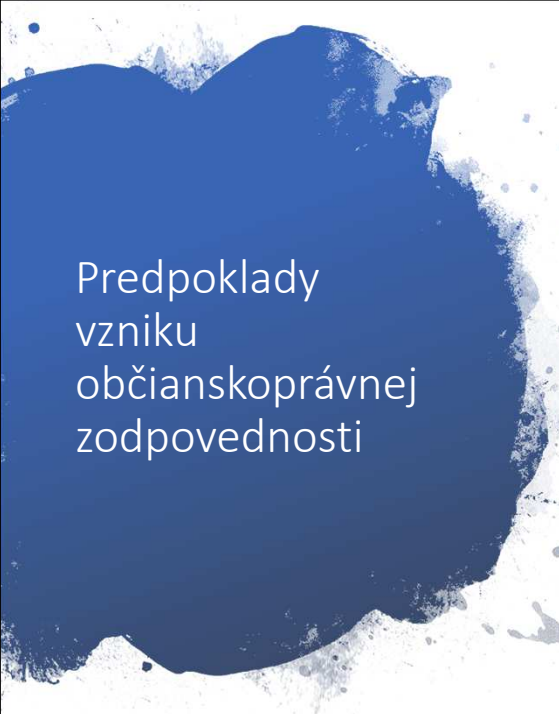
Kontaktné športy

Zasahujú hodnoty chránené TZ!

**Spoločenská
užitočnosť /
adekvátnosť /
primeranosť!**

Žiadna osobitná právna úprava zodpovednosti za športové úrazy v OZ

- všeobecná prevenčná povinnosť zakotvená v § 415 Občianskeho zákonníka: „Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.“
- § 420 ods. 1: „(1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.“

Predpoklady
vzniku
občianskoprávnej
zodpovednosti

- 1) porušenie právnej povinnosti,
- 2) vznik škody (majetkovej škody, ušlého zisku, škody na zdraví),
- 3) príčinná súvislosť a
- 4) zavinenie (prezumpované)
- § 420 ods. 3 OZ: „Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.“
- § 441: „Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.“

Význam porušenia športových
pravidiel?

Praktický prípad č. 6

Rozsudok OS Michalovce, sp. zn. 5C/69/2015 z
19.03.2018 o zaplataenie 2.479,63 eur s prísl.

...súd si už neosvojil tvrdenie žalobcu, že pri občianskoprávnej zodpovednosti za škodu je irelevantné, či žalovaný porušil, alebo dodržal športové pravidlá vychádzajúce z pravidiel futbalu, ako aj to ako jeho skutok vyhodnotil rozhodca alebo orgán príslušného regionálneho futbalového zväzu. Súd súhlasí s názorom žalobcu, že rešpektovaním športových pravidiel nedošlo k zbaveniu sa povinnosti dodržiavať pri tejto činnosti - hre futbalu všeobecne záväzné právne normy, vrátane tej, ktorá je ustanovená v § 415 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane však poukazuje súd, že nie je možné ani tieto dve povinnosti od seba jednoducho oddeliť a nemať na zreteli, že futbal sa riadi pravidlami, ktoré sú záväzné pre všetkých aktérov zápasu, teda aj pre žalobcu aj pre žalovaného. Nie je možné si osvojiť tvrdenie žalobcu, že tieto dve normy - pravidlá futbalu a § 415 Občianskeho zákonníka existujú pri hre futbalu osobitne. Podľa názoru súdu ustanovenie § 415 je ustanovením lex generalis a Pravidlá futbalu sú v tomto prípade normou lex specialis a pri realizácii futbalu sa musia tieto dodržiavať všetkými zúčastnenými stranami, lebo sú pre tieto záväzné a nemožno tieto od seba oddeľovať.

- Tvrdenie žalobcu, že žalovaný vnikol do súboja bezhlavo a s neprimeranou intenzitou, čo malo za následok spôsobenie zranenia žalobcovi, ktoré nie je vo futbale bežné ani pri kontaktnom športe, akým je futbal a že žalovaný konal nad rámec obvyklej intenzity fyzického kontaktu medzi hráčmi však súd za preukázané nemal.
- Nedodržanie pravidiel športovej hry, ktoré spočíva v použití pravidlami nedovoleného zakázaného spôsobu hry je potrebné posudzovať ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví alebo ako porušenie právnej povinnosti vyplývajúcej z § 415 Občianskeho zákonníka. V danom prípade však súd nemal za preukázané, aby žalovaný konal v rozpore s pravidlami hry, resp. v rozpore s § 415 Občianskeho zákonníka. Žalovaný podľa názoru súdu nekonal v rozpore s pravidlami hry o čom svedčí aj správanie sa futbalového rozhodcu a aj rozhodcovská komisia a odvolací orgán v rámci futbalového zväzu nedospel k záveru, aby žalovaný sa správal v rozpore s pravidlami hry.

Praktický prípad č. 7

Rozsudok OS Bánovce n./B., sp. zn. 6C/140/2014 z 13.04.2015, o náhradu škody vo výške 9 428,21 eur s prísl.

- Povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám, pre hráča znamená v prvom rade povinnosť dodržať pravidlá hry, ktoré by mali eliminovať možnosť zranenia hráča či spôsobenia iných škôd (aj keď, ako už bolo uvedené, nikdy nie je možné celkom vylúčiť vznik škody ani pri dodržaní všetkých pravidiel). Všeobecne pri športe pravidlá športovej hry, aj keď nie sú predpismi, predstavujú základný, hráčmi tejto hry (väčšinou implicitne, samotnou účasťou v športovom zápase) odsúhlasený katalóg povinností hráčov, ktorých dodržiavanie má za cieľ okrem zachovania atraktívnosti daného športu tiež predchádzanie škodám na zdraví hráčov (s výnimkou niektorých kvázi-športov, kde sú fyzické útoky na protihráča súčasťou pravidiel- pri takýchto pravidlách sa v teórii vedie polemika, či ich možno právne akceptovať, to však nie je prípad futbalu). Nedodržanie pravidiel hry potom znamená konanie odporujúce povinnosti predchádzať hroziacim škodám, t. j. povinnosti uloženej ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka.

- zákrok odporcu na navrhovateľa počas futbalového zápasu dňa 27.10.2013 bol porušením pravidiel futbalu (jednak zo zápisu zo stretnutia vyplýva, že rozhodca tento zákrok posúdil žltou kartou, jednak aj svedok Koloman Geleta, otec odporcu, pripustil, že išlo o "faul", teda o porušenie pravidiel). To, že nešlo o agresívny, prípadne až likvidačný zákrok, ako tvrdil odporca, mohlo mať (a aj malo) význam pri posudzovaní prípadnej trestnej, ale nie občianskoprávnej zodpovednosti odporcu.
- Ak teda rozhodca posúdil zákrok odporcu na navrhovateľa tak, že udelil odporcovi žltú kartu, vyplýva z toho, že konanie odporcu posúdil ako bezohľadné, teda ako zákrok vykonaný bez ohľadu na možné nebezpečenstvo alebo dôsledky pre súpera...

Záver č. 1

- V športe je **všeobecnou prevenčnou povinnosťou** záväzok **dodržiavať pravidlá hry**.
- *porušením povinností organizátora športových podujatí je porušenie iných než sú "pravidlá hry" - športové pravidlá, napr. bezpečnostné interné predpisy športovej organizácie*
- (Rozsudok NS ČSR z 29.12.1981, sp. zn. 1 Cz 37/81)

Predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti

- V trestnom práve – **naplnenie znakov skutkovej podstaty + zavinenie**
- Okolnosť vylučujúca protiprávnosť - **výkon práva a povinnosti** (§ 28 Trestného zákona):
- „*čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcich zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnomu predpisu.*“
- **len vtedy, ak sa vykonáva v medziach ustanovených pravidiel! (A čo zanedbateľné, drobné, bagateľné prekročenie?)**

Praktický prípad č. 8

Rozsudok OS Ružomberok, sp. zn. 1T/35/2017 z
10. 05. 2017 - prečin výtržníctva podľa § 364 ods.
1 písm. a)

- potom, ako ho tento fauloval a obidvaja zostali na zemi a vtedy V. V. zovretou pästou ruky udrel O. A. do tváre, čím mu spôsobil zranenie a to tržnú ranu na čele, ktoré si vyžiadalo prevoz RZP na lekárske ošetrenie

Praktický prípad č. 9

Rozsudok OS Topoľčany, sp. zn. 2T/46/2018 z
27.12.2018 - zločin ublíženia na zdraví podľa § 155
ods. 1

- počas prerušenej hry pribehol k poškodenému z ľavej strany a počas toho ako bežal ho úderom hlavou tzv. hlavičkou udrel značnou silou do ľavého líca, v dôsledku čoho poškodený S. W. utrpel podľa znaleckého posúdenia zranenie zlomeninu jarmovej kosti vľavo so zlomeninou čeľuste vľavo zakrvácaním do čeľustnej dutiny s poškodením piateho hlavového nervu, ktorési vyžiadalo liečenie a práceneschopnosť v trvaní od 04.11.2017 do 23.03.2018

Záver č. 2

• K vyvodu trestnoprávnej zodpovednosti za spôsobenie športového úrazu (!) dochádza za splnenia nasledujúcich podmienok:

- závažné porušenie športových pravidiel
- spôsobenie následku napĺňajúceho znaky skutkovej podstaty trestného činu / neprítomnosť okolností vylučujúcich protiprávnosť a trestnú zodpovednosť
- príčinná súvislosť
- zavinenie páchatel'a vzhľadom na všetky okolnosti spáchania skutku
- (nedostatočná sankcia uložená športovou organizáciou?) ULTIMA RATIO!

Sociálnozabezpečovacie aspekty

Praktický prípad č. 10

Rozsudok NS SR, sp. zn. 4Sžso 22/2009

- *žalobca, ktorý pracuje ako vysokoškolský učiteľ Stavebnej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, nebol svojimi nadriadenými vyslaný na futbalový zápas, pri ktorom došlo k úrazu, ale naopak vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca ani nepožiadaval o uvoľnenie na futbalový zápas, ani v evidencii dochádzky u jeho zamestnávateľa neuviedol čas odchodu z pracoviska ...*

- „... skutočnosť, že zamestnávateľ neuznal poškodenie zdravia žalobcu vzniknuté pri športovej činnosti za pracovný úraz, je plne v súlade so stanoviskom odboru sociálneho poistenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorý v liste č. 3303/2007-1/41 z 2.4.2007 vyjadril názor, že **pracovným úrazom pre účely sociálneho poistenia nie je úraz, ktorý zamestnanec utrpel pri športových aktivitách, ktoré zamestnávateľ organizuje. Zamestnávateľ koná nad rámec svojich právomocí, ak nariaďuje svojim zamestnancom účasť na takýchto akciách a činnostiach...**“
- Zamestnanec nevykonáva šport ako súčasť práce

Praktický prípad č. 11

Rozsudok NS SR sp. zn. 9Sžso/53/2011

- *žalovaný nepriznal jednorazové mimoriadne odškodnenie podľa § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. decembra 2007 (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.) s odôvodnením, že **k jeho služobnému úrazu nedošlo pri plnení osobitných úloh za nebezpečných podmienok.***

- *Je zrejmé, že k úrazu žalobcu na futbalovom zápase nedošlo za nebezpečných podmienok, ale ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2007 splnenie takejto podmienky, pri splnení podmienky, že **k invalidite žalobcu došlo v dôsledku služobného úrazu spôsobenom pri plnení osobitných úloh uložených nadriadeným, nevyžaduje.***

- **Zamestnanec vykonáva šport ako súčasť služobných povinností**

III. Rozhodcovské konanie v športe

Riešenie sporov v športe – povinnosť NŠZ

- Rozhodca
- Disciplinárna komisia (aj doping)
- Odvolacia komisia (príp. antidopingová)
- Komora pre riešenie sporov SFZ / FIFA DRC
- Rozhodcovský súd SFZ, CAS - Arbitrabilita?

Vzťah rozhodcovského konania a súdu

§ 40 ZoRK:

(1) Tuzemský rozhodcovský rozsudok môže byť **zrušený príslušným súdom len na základe žaloby účastníka rozhodcovského konania podanej proti druhému účastníkovi rozhodcovského konania**, ak

a) účastník rozhodcovského konania preukáže, že

1. nemal spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, **rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom**, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo že takáto dohoda nebola uzavretá, podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,

2. nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu, o rozhodcovskom konaní alebo že mu nebolo umožnené sa zúčastniť na rozhodcovskom konaní,

3. rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva, alebo ktorý nie je v medziach rozhodcovskej doložky, alebo že rozsudok prekračuje dosah dohovoru o rozhodcovi alebo dosah rozhodcovskej doložky; ak ale môžu byť časti rozhodcovského rozsudku vo veciach podrobených rozhodcovskému konaniu oddelené od častí rozsudku pojednávajúcich o veciach, ktoré nie sú mu podrobené, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti,

4. rozhodcovský súd nebol ustanovený, **rozhodcovské konanie neprebiehala spôsobom dohodnutým účastníkmi rozhodcovského konania alebo že sa táto dohoda neuzavrela, ak ustanovenie rozhodcovského súdu alebo priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s ustanoveniami tohto zákona**, ak tieto skutočnosti mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej alebo

b) súd zistí, že sú **dôvody, pre ktoré by boli odopreté uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku aj bez návrhu účastníka podľa § 50 ods. 2 tohto zákona**.

Praktický prípad č. 12

Rozsudok KS BA, sp. zn. 2Co/553/2014 z
30. 11. 2016 o zrušenie rozhodcovského rozs.

- Rozhodcovský súd v danej veci rozhodol vo výroku rozsudku len v časti týkajúcej sa zaplata sumy 2.025,-- € spolu s príslušenstvom a o zvyšku (vo výroku) nerozhodol vôbec; nekonal teda v súlade s ustanovením § 33 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z., podľa ktorého je rozhodcovský súd povinný rozhodnúť o každom návrhu uvedenom v žalobe

Arbitrovateľnosť?

§ 46 ods. 1 ZoŠ: „Zmluvný vzťah založený zmluvou o profesionálnom vykonávaní športu sa považuje za iný pracovnoprávny vzťah.“

§ 46 ods. 2 ZoŠ: „Na právne vzťahy pri vykonávaní športu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu sa primerane vzťahujú § 27 až 31, § 40 ods. 3 až 7, § 64, § 75 ods. 2 až 4, § 146 až 150, § 177 až 181, § 185 až 188, § 191 až 198, § 217 až 222, § 229 ods. 1 a 2, ods. 5 a 6, § 230, § 231, 232, § 238 a 239 Zákonníka práce.“

Zákonník práce, § 14: „Spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.“

ZoRK, § 1:

(1) Tento zákon upravuje

a) rozhodovanie sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných **obchodnoprávnych a občianskoprávnych vzťahov**, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike,

b) uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike.

(2) **V rozhodcovskom konaní možno rozhodovať všetky spory** týkajúce sa právnych vzťahov, **ohľadom ktorých možno uzatvoriť dohodu o urovaní (podľa OZ)** vrátane sporov o určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je.

(3) V rozhodcovskom konaní **nemožno rozhodovať spory**

a) o vzniku, zmene alebo o zániku vlastníckeho práva a iných vecných práv k nehnuteľnostiam,

b) o osobnom stave,

c) súvisiace s núteným výkonom rozhodnutí,

d) ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania.

Rozhodcovské konanie v športe

- ZoRK, § 12 ods. 1: „Zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu so sídlom na území Slovenskej republiky môže byť len Slovenský olympijský a športový výbor, národný športový zväz alebo komora zriadená zákonom.“
- § 4 ods. 5: „Písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj pri písomnom pristúpení k zmluve podľa osobitného zákona, ktoré obsahuje platnú rozhodcovskú doložku. To platí aj v prípade nadobudnutia členstva v záujmovom združení alebo v inej právnickej osobe, ktorej vnútorné predpisy obsahujú rozhodcovskú doložku.“

Rozhodcovské konanie v športe

- Iba občianskoprávne a obchodnoprávne?
- Zo zmlúv v ZoŠ?
- Preskúmavanie discipl. rozhodnutí?
- Komora SFZ ako orgán riešenia sporov podľa ZoŠ rieši aj pracovnoprávne spory!
- RS ako orgán riešenia sporov podľa ZoŠ?

ZoŠ je Lex specialis, Lex posterior k ZP

- § 19 ods. 1:

„Národný športový zväz vytvára svoje orgány a zabezpečuje ich činnosť podľa týchto pravidiel:

g) spory, ktoré vznikajú pri športovej činnosti národného športového zväzu a osôb s jeho príslušnosťou, riešia orgány na riešenie sporov,“

- § 3:

„Na účely tohto zákona sa rozumie

a) športovou činnosťou vykonávanie, organizovanie, riadenie, správa, podpora alebo rozvoj športu,“

Vykonateľnosť rozhodnutí?

- RS v SR?
- CAS v Lausanne?
- Faktická autorita a vynucovanie disciplinárnymi orgánmi
- Špecifickosť športu...

Ďalšie
problémy vo
vzťahu športu
a práva:

Online hazard

Ovplyvňovanie súťaží (športová korupcia, match-fixing)

Násilie na štadiónoch

Sociálny dialóg a individuálne pracovnoprávne vzťahy

Európske a medzinárodné športové právo (judikatúra)

Diskriminácia a voľný pohyb osôb v EÚ

Súťažné právo, štátna pomoc – štadióny, vysielanie, lístky

Špeciálne inštitúty – výchovné, odstupné...

Antidoping

*Move your body,
stretch your mind*

Ďakujem za pozornosť!

Otázky:
gabris.tomas@gmail.com